

Borås snabba utveckling Del 2 (3)

Bilden är fotograferad ifrån där i dag Teknis ligger och den lilla stugan är Wästertull.

Vid städernas huvudvägar inrättades tullportar, som förenades med stundom ända till 5 alnar höga staket. Tullen upphävdes slutgiltigt först 1810. Vid passage av våra landgränser skulle enligt samma tulltaxa uttagas en "gränstull" både för in- och utgående varor. Först 1638 infördes emellertid en effektiv tullbevakning av landgränserna. Boråsare for ofta över gränserna mot Halland och Bohuslän liksom övriga Norge. För varor tullbelagda i Borås förelåg mot uppvisande av tullsedel tullfrihet vid inpassage i andra städer. Borås besvärade sig emellertid mycket snart över den tullbeläggning, som likafullt skedde i olika städer. En god vän hade Borås i kammarrådet Mattias Soop, som ägde egendomen Påtorp nära staden. I riksrådet lyckades denne genomdriva ett beslut om att alla städer äntligen skulle foga sig i de gällande bestämmelserna.

Vid införseln av varor till Borås erlades "landtull" såväl av allmogen som boråsarna. En borgare, som besökte andra städer med varor erlade i dessa en borgartull. Boråsare, som till skillnad från andra städernas borgare bedrev huvuddelen av sin försäljning på andra orter, erlade sålunda en "dubbel tull". För att underlätta tullbeläggningen infördes bestämmelser om att boråsarna fick rätt att redan i hemstaden erlagga även borgartullen. Denna fick därvid benämningen "resetull". För t ex varor uppköpta under resan saknades dock tullsedel, och förtullning fick då ske vid framkomsten till den nya orten. Denna dubbla tull liksom friheten från tull i andra städer gav upphov till ständiga irritationer mellan boråsare och tullnärer. Vid alla jämförelser mellan åren är att observera de tullförändringar, som uppstod vid ändringar i taxorna. Till skillnad från sjötulltaxan var emellertid landtulltaxan ganska stabil genom åren. I ett par fall, utan ändring av själva taxan, infördes generella förhöjningar av tullvärdet med 1/4. Sådana "fjärdepartsförhöjningar" genomfördes 1680 och 1743. Dessa redovisades mestadels i en separat post.

Sedan beslut fattats om anläggning av Borås skedde etableringen förvånansvärt snabbt. Ett stort antal hemmasöner såg chansen att snabbt kunna bilda eget hushåll i den nya staden. I vissa fall bodde de dock kvar ute på landet.